

Syftet med denna övning är att deltagarna ska börja fundera över vad det egentligen är som styr vår, i många fall höga, skokonsumtion. Ser det likadant ut för alla? Konsumerar vi ibland utan att reflektera över om det behövs eller inte?

1. Vuxnas skokonsumtion

Här kan du fylla i hur många skorpar som ligger i varje hög:

Nödvändiga

..... st

Tveksamma

..... st

Onödiga

..... st

Pedagogiska utgångspunkter

Glöm inte att

- starta med elevernas förkunskaper
- lyfta fram olika perspektiv till exempel lokala, globala, etiska, då och nutid
- reflektera kritiskt.

Gör så här

Det är nästan alltid en vuxen som köper skor. Därför är det SPN-styrkans skyldighet att undersöka hur vuxna konsumerar skor.

Välj ut en vuxen person som du känner väl. Be henne eller honom ta fram alla skor han/hon äger och dela in dem i tre högar: nödvändiga, tveksamma och onödiga skor. Ställ följande frågor när skorna är uppdelade i högar och fyll i antal skorpar i rutorna:

	Antal nödvändiga par skor	Antal tveksamma par skor	Antal onödiga par skor
Hur många par skor har någon gång blivit lagade?			
Hur många par skor har du använt 0-3 ggr?			
Hur många par skor har du köpt p g a ett reklam erbjudande?			
Hur många par skor ger dig ont i fötterna?			
Hur många par skor har du köpt för att du sett någon annan med likadana?			
Hur många par skor är riktigt sköna att ha på sig?			
Hur många par skor tar du hand om väl? (gör rena, smörjer in, lämnar till skomakaren ibland m m)?			
Hur många par skor kan du skänka till någon som behöver dem bättre?			

Resultat

När alla har gjort sin undersökning är det dags att titta närmare på resultatet.

- Kopiera upp sidan med skor.
- Låt varje elev klippa ut så många skor som den person de undersökt hade: nödvändiga, tveksamma, onödiga.
- Sätt upp långa rader eller högar av skoparen på väggen. Hur många skor hade hela klassen som var: nödvändiga, tveksamma, onödiga?
- Gör om till nya rader/högar, av skor som blivit lagade, skor som ger ont i fötterna, skor som är använda en gång etc.

Fundera över resultatet och dra slutsatser

- Hur många nödvändiga par skor har varje person?
- Blir vuxna påverkade av reklam?
- Är vuxna bra på att ta hand om sina saker?
- Behöver vuxna mer information för att kunna göra hållbara val?

Rapportera resultatet av vuxenundersökningen och fakta från briefingmötet på veckoblad, hemsida eller liknande.

*Tacka den som
du undersökt för
hjälpen!*

I denna övning får eleverna var och en snabbt ta ställning till ett antal påståenden. Syftet är få igång tankarna om ett område och agera utan att hinna titta på vad kompisarna gör. Skor och skokonsumtion är fokus i denna övning.

2. Ta ställning till påståenden

Gör så här

Dela in eleverna i två ringar. En utanför och en innanför. Eleverna får lyssna till påståenden där de snabbt ska ta ställning till vad de själva tycker. Om de håller med står de kvar, om de inte håller med byter de ring, utåt eller inåt.

Påståenden

- Jag har sett/hört reklam bara för skor!
- Jag har skor som jag bara använder till min favoritsport!
- Jag har skor som jag aldrig har använt!
- Jag har skor som jag bara har använt en gång!
- Jag vill gärna ha likadana skor som min kompis om jag tycker att de är snygga!
- Jag har skor som gör mig lycklig!
- Jag vill ha nya skor oftare än jag får!
- Mina gamla skor brukar någon med mindre fötter få!
- Jag skulle aldrig gå in i en skoaffär för skojs skull!
- I min familj är det pappa som handlar flest skor!
- Mina skor går nästan aldrig sönder!
- Vi lagar ofta mina skor!
- Jag får alltid bestämma vilka skor jag har på mig!

Diskutera

- Vilka tankar fick ni ?
- Är det svårt att bestämma sig utan att titta på de andra?
- Var det någon fråga där speciellt många stod kvar/bytte plats?
- Var det någon fråga som var speciellt knepig att svara på? Varför?

Allt fler av de varor vi konsumerar i Sverige tillverkas i andra länder. I denna övning får ni titta närmare på var skorna i egentligen kommer ifrån. Kanske kan ni t o m ta reda på varför det är så!

Skundersökning

Vi arbetar med ett område i skolan som handlar om skor och hållbar konsumtion.

De skor vi använder i Sverige är nästan alltid tillverkade någon annanstans i världen. Många av dem tillverkas av människor med låga löner och dåliga arbetsförhållanden.

Vi skulle vilja undersöka ifrån vilka länder skorna kommer som finns i er butik, där vi brukar köpa en del av våra skor, så att vi kan se hur skorna förflyttar sig över världen.

Vi svarar gärna på frågor om skor om ni vill veta mer!

Med vänliga hälsningar
elever och lärare i

.....

.....

(namn på skolan)

3. Var tillverkas skorna?

Gör så här

Vilka skoaffärer brukar ni handla i? Dela in er i olika SPN-grupper och gör ett besök. Tala om för den som arbetar i affären att ni är intresserade av att se var alla skor kommer ifrån. Lämna ett kort brev där ni berättar varför ni gör undersökningen, se förslag till vänster.

- Välj ut tre hyllor i affären med skor som ni skulle kunna tänka er använda.
- Läs på skorna (ibland behövs kartongen också) och skriv upp varifrån de kommer.

Anteckna ert resultat här

Land	Antal skor
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

Varifrån kommer alla skor?

- Pricka in på världskartan varifrån skorna kommer.
- Använd ett kryss för varje undersökt par skor.
- Sätt upp kartan i klassrummet och diskutera hur skotillverkningen i världen ser ut enligt er SPN-undersökning. Var blev det mest kryss? Varför tror ni det ser ut så här? Karta finns på separat blad.

Pricka in på världskartan varifrån skorna kommer.

Vår konsumtion av olika varor påverkas av många saker, t ex tryckt reklam eller annan marknadsföring. I denna övning får ni undersöka vad vi får reda på i reklamen och hur den försöker få oss att konsumera mera.

4. Skoreklam

Gör så här

Ta med reklamblad eller annons för skor till skolan. Titta igenom bladen noga och försök hitta:

- Vilka knep man använder sig av för att få oss att köpa fler skor.
- Vilka priser som är vanligast.
- Om det finns skillnader i reklamen för barn/dam/herrskor.
- Information som talar om vilka länder skorna kommer ifrån.
- Skor märkta med EU-blomman.
- Information om ekologiska skor.

Diskutera

När ni har tittat färdigt i reklambladen, diskutera varför ni tror att reklamen ser ut som den gör. Om ni hittar något ni undrar över eller tycker är konstigt, formulera ett brev ifrån SPN-spanarna och skicka det till företaget som har skickat ut reklambladet.

Skriv en egen skolåt om exempelvis skorna i världen, tillverkning, konsumtionen eller något annat skoområde ni tycker är intressant. Använd gärna musik som ni kan och gör en ny text.

5. Skor i musiken

Skor finns ofta med i sångtexter på både svenska och engelska. Elvis rockade till "Blue Suede shoes" och Shania Twain har gjort en låt till TV-serien Desperate Housewives om skor, "Shoes". Låtar om skor finns med många artister, både nya och gamla.

Gör så här

Skriv en egen skolåt där ni tar med era nya kunskaper om hur det står till med skorna i världen. Använd gärna musik som ni kan och gör en ny text till den.

Fler låtar om skor

- Povel Ramel – Ta av dig skorna
- Jenny Wilson – Let my shoes lead me forward
- KC & the Sunshine Band – Boogie shoes
- Blå Tåget – Köpa skor
- Crime Mob – Stiletto
- Beatles – Old brown shoe
- Depeche Mode – Walkin in my shoes
- Velvet Underground – Shiny boots of leather
- Frank Zappa – Can't afford no shoes

Samla på andra skolåtar i klassen

Lyssna på dem och fundera på varför skorna finns med.

Andra låtar som handlar om skor

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....